Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 85. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 7-го ТРАВНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MAY 7, 1982 No. 85. VOL. LXXXIX.

Обговорювали програму ЮМПЗ

Ню Йорк, Н. Й. (Р.Юзенів). — В суботу і неділю, 1-го і 2-го травня, відбулися тут довші сходини у справах програми та підготови Ювілейної Міжкрайової Пластової Зустрічі, яка проходитиме в серпні на пластовій оселі „Вовча Тропа".

Сходини в суботу були присвячені програмі юнацтва. Було обговорено спорт, вогники, велику ватру, мистецькі виступи тощо.

Рівнож вперше звітували чотири референти про свої ділянки: ст. пл. Богдан Поритко і ст. пл. Іляна Паславська — про теренові змаги для юнацтва; ст. пл. Іляна Паславська — про теренові змаги для юнацтва; ст. пл. Ярко Левицький про пластові вмілості для юнаків. і ст. пл. Юрій Шипайло про морське пластування в часі прогульок молодшого юнацтва.

Б. Поритко заявив, що тому що міжкрайові пластові зустрічі відбуваються лише щоп'ять років, „на них повинно бути щось надзвичайного і що тереновий змаг, який буде переведений куренем 'Чорноморці', буде власне таким". Тереновий змаг включатиме історію УПА і буде мати три фази: опитування, підкрадання та величаве закінчення.

Тереновий змаг для юначок, як інформувала І. Паславська, включатиме пункти, базовані на різних країнах світу та вимагатиме знання з практичного пластування. Курінь „Шостокрилі" переводитиме цю ділянку.

Ст. пл. Я. Левицький, який буде переводити свою ділянку разом із членами куреня „Ордену Хрестоносців", представив пляни на „пластові вмілості" для юнаків. Це буде включати змагання у впоряді, сиґналізації та будуванні линвових мостів і піонерських веж. Кульмінацією цього буде показ (змаг) в суботу, 21-го серпня.

Рівнож обговорено мандрівки і прогульки юнацтва в часі ЮМПЗ. Звітували: ст. пл. Андрій Филипович про прогульки старшого юнацтва; пл. сен. Петро Пришляк про прогульки молодшого юнацтва і пл. сен. Віра Левицька про прогульки скобів і вірлиць.

Ст. пл. Юрій Шипайло представив плян морського пластування для груп молодшого юнацтва, які в другий день своїх прогульок підуть до „Ґусґрін" озера в Коннектікат. Ю. Шипайло поінформував, що юнацтво буде поділене на п'ять залог і кожна залога буде мати змогу приступити до кожної з п'ятьох точок на півгодини, а саме: вітрильництво водолаження, канойкарство, бортова механіка і скіперство та погодознавство. Юнацтво рівнож буде займатися водним спортом. Все це буде під опікою та інструктажем куреня „Чорноморці".

На цих сходинах, крім голови програмової підкомісії пл. сен. Христини Навроцької і референтів, були присутні коменданти юнацтва в часі Зустрічі — ст. пл. Марійка Мотиль і пл. сен. Петро Содоль.

Сходини 2-го травня були восьмими сходинами цілої Організаційної комісії ЮМПЗ, на яких обговорено ширші аспекти Зустрічі. На них були присутні теж комендантка табору новачок — пл. сен. Соня Слободян і комендант підтабору Пластприяту Петро Бокало, обоє з Ню Бранзвику, Н.Дж.

Комендантка табору новачок повідомила, що цілі її табору будуть: вияснити і ввести в життя клич ювілейного року — „Пластова одність і братерство", обзнайомити новачок з пластовим життям в країнах, де знаходиться Пластова організація; виробити ті вправности, які допоможуть новачкам давати собі раду в їхнім оточенні; і тому що ЮМПЗ—це кульмінація їхнього новакування, залишити новачкам спомин надзвичайного пластового пережиття.

Реєстрація всіх учасників ЮМПЗ (новацтва, юнацтва, старшого пластунства, сеніорату, Пластприяту, батьків і гостей) відбувається по станицях і триватиме до половини травня.

В сходинах брало участь біля 25 референтів і діловодів, в тім: голова Організаційної комісії — пл. сен. Андрій Ластовецький; представник Головної Пластової Булави; голова Крайової Пластової Старшини ЗСА; представники КПС Канади, а саме — пл. сен. Олег Гордієнко, ст. пл. Оксана Винницька — булавна юначок, і ст. пл. Ігор Бурачок — булавниййи УСП; представник оселі „Вовча Тропа" — Михайло Савицький і комендант ЮМПЗ — пл. сен. Всеволод Гнатчук.

КОНҐРЕС ЗСА УХВАЛИВ РЕЗОЛЮЦІЮ В СПРАВІ УКРАЇНСЬКИХ БОРЦІВ

Вашінгтон. — Палата Репрезентантів ЗСА у вівторок, 4-го травня, ухвалила резолюцію, якою вшановано українських громадян в Україні, які борються проти совєтського поневолення.

Конґрес ухвалив згадану резолюцію, виявляючи цим своє незадоволення постійним порушенням людських прав в СССР. Резолюція, яку спонзорував конґресмен Бернард Дваєр, з 15-го виборчого дистрикту Ню Джерзі, а коспонзорували її інші конґресмени, складає салют для 37-ми членів Української Гельсінкської Групи, які сумлінно документували совєтські порушення Гельсінкського акту про людські права, починаючи з 1976 року.

Конґресмен Б.Дваєр у приготованій заздалегідь заяві сказав, що Совєтський Союз не виконав своїх зобов'язань щодо людських прав, що їх передбачає і ґарантує Гельсінкський договір з 1975 року. „Ми повинні постійно шукати шляхів і способів, щоб сиґналізувати нашу американську підтримку цьому намаганню наглядати за виконанням Гельсінкських Угод і ми повинні віддано утримувати справу оборони людських прав на першій лінії нашої закордонної політики", — казав конґресмен Дваєр, вказуючи далі на те, що велика кількість українців дістали суворі і довгі в'язничні терміни в совєтських таборах невільничої праці тільки за їхню активність на полі боротьби за свободу, тоді як інших дисидентів вигнано за межі СССР або переслідують їх ще там таки перед певним арештом.

Б. Дваєр також сказав, що резолюція Палати Репрезентантів закликає президента Реґена шляхом дипломатичних заходів натискати на уряд СССР, щоб той звільнив ув'язнених українців. „Ці люди, яких піддають кожному видові репресій, хіба що тільки не розстрілові, дуже наполегливо і голосно чинять спротив совєтським практикам повного заперечення Гельсінкських обіцянок, зроблених самим СССР". Конґресмен Дваєр свою заяву закінчив словами: „Група ця становить собою справжню загрозу для совєтського тоталітаризму і З'єднані Стейти Америки повинні підтримати їхню шляхетну і відважну боротьбу за свободу".

До ухвалення цієї резолюції цілою Палатою Репрезентантів значно причинилась організація Американці в Обороні Людських Прав в Україні, що її очолює Ігор Ольшанівський з Нюарку, Н.Дж.

Брежнєв закликає до замирення

Москва. — Генеральний секретар ЦК КПСС Леонід І. Брежнєв, виступаючи на парадному обіді в честь лідера Нікараґуа Данієля Ортеґи, який офіційно відвідує Совєтський Союз, виступив із закликом до Великої Британії і Арґентини, щоб вони полагодили конфлікт за Фальклвндські острови в мирний спосіб і не загострювали воєнної ситуації.

Як і можна було сподіватися, Брежнєв повністю підтримав арґентинську хунту і назвав британську інтервенцію в цьому районі світу „поверненням до старших імперіялістичних форм полагодження конфліктів". При тій нагоді Брежнєв торкнувся також інших конфліктних справ в Південній Америці, зокрема громадянської війни в Ель Сальвадорі, „ворожої пропаґанди ЗСА" проти Нікараґуа і підкреслив, що, мовляв, „американський імперіялізм знову відродився, спричинюючи напруження у світі, зокрема в південному Атлянтику.

Брежнєв, — кажуть політичні спостерігачі, — з розмислом обминав безпосередніх атак на уряд Великої Британії і не згадував прізвища прем'єр-міністра Марґарети Тачер. Політичні аналітики вважають, що совєтський генсек не входив в подробиці Фальклянд ського конфлікту, щоб його нікараґуанські „гості" не подумали, що СССР підтримує праву арґентинську хунту. Дипломати в Москві однак навіть не сумніваються, що Совєтський Союз „потихеньку" допомагає тій хунті, зокрема точними інформаціями про розташування і рухи британської фльоти, а деякі навіть вважають, що затоплення англійського корабля „Шеффілд" було можливим тільки при допомозі совєтських інформацій.

Не зважаючи на гостру кампанію совєтської преси проти Великої Британії, Брежнєв не прозраджував совєтських інтенцій у випадку, коли б воєнний конфлікт за Фальклвндські острови поглибився. Натомість він обіцяв повну допомогу для Нікараґуа, Мехіко і Куби у „боротьбі із зростаючою формою американського імперіялізму".

Вміжчасі совєтський відомий коментатор Юрій Жуков, через якого совєтські речники висловлюють офіційний погляд у справах закордонної політики, відкинув поновну пропозицію президента Роналда Реґена про зустріч з Л. Брежнєвим ще цього літа під час спеціяльної сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй в справі роззброєння.

ШУКАЮТЬ ШЛЯХІВ ДЛЯ ЗАМИРЕННЯ ПОМІЖ АРҐЕНТИНОЮ І АНГЛІЄЮ

Лондон, Англія.—Великобританія міркує над новими шляхами знайти мирну розв'язку в конфлікті за Фальклвндські острови. Першою передумовою перемир'я є припинення воєнних дій поміж нею і Арґентиною.

Міністер закордонних справ Френсис Пим у зверненні до схвильованого парляменту в середу, 5-го травня, говорив про нові думки уряду в цій справі, зокрема якнайшвидче стримання воєнних дій. Але на саме перемир'я Великобританія,—він казав,—не погодиться, якщо Арґентина не забере з Фальклвндських островів свої військові частини. Ця англійська умова для перемир'я весь час заперечується Арґентиною, що на таке відтягнення своїх військ не хоче погодитися, хіба що Великобританія визнала б право Арґентини до тих островів.

Відповідаючи далі на питання парляментаристів, міністер Пим сказав, що він допускає думку, що Об'єднані Нації могли б в цій справі дещо зробити, створивши особливе тіло для нагляду над справами цього південноатлантійського архіпелаґу.

З арґентинського боку також висловлено ще більші надії на Об'єднані Нації, які б мали серйозно зайнятися справою розв'язки збройного конфлікту поміж цими двома державами. Значні жертви в людях з обох боків в останніх днях вплинули на те, що поміркованість бере гору над „загонистістю", „боязню втратити престиж" та іншими емоціями. Тому, відколи затоплено арґентинський корабель і виведено з дії цілком англійський кружляк, —охота шукати мирної розв'язки конфлікту в обох протаґоністів зросла.

У світі

ЛЕОНІД І. БРЕЖНЄВ, ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР ЦК КПСС, не зважаючи на настирливі поголоски про його затяжну хворобу, взяв участь у першотравневій параді на Червоній площі в Москві і відбирав дефіляду маршуючих військових і цивільних колон, стоячи на мавзолеї Владіміра Леніна. Згідно з інформаціями західніх пресових аґентств, закордонні дипломати і кореспонденти мусіли раніше зайняти свої місця, а доступ на Червону площу був дозволений тільки за окремими перепустками, а при перевірці кожний повинен був ще додатково виказатись якимсь іншим документом. Брежнєв, — кажуть кореспонденти, — сам, без допомоги посторонніх осіб із свого оточення, пройшов відстань від кремлівської брами до мавзолею. Перший раз, після довшої перерви, на трибуні біля Брежнєва стояв Андрей Кириленко, якого зважають одним з можливих наслідників кремлівського вождя. Спостерігачі кажуть, що Юрій Андропов стояв на трибуні зараз таки за міністром закордонних справ Андреєм Ґромиком і це на їхню думку дуже багатомовне явище, бо про нього на Заході говорять, що він рефлектує на головного кремлівського ідеолога після смерти Міхаїла Суслова.

ПАПА ІВАН ПАВЛО II, ЗУСТРІЧАЮЧИСЬ З численною польською делеґацією, серед якої було 490 священиків, повторив своє бажання відвідати Польщу і взяти участь у торжестві з нагоди 600-річчя чудотворної ікони і перевозу її назад до Ченстохови, після довшої „мандрівки" по численних парафіях. Раніше примас Польської Римо-Католицької Церкви архиєпископ Юзеф Ґлємп давав до зрозуміння, що поїздка Папи до Польщі під теперішню пору була б тільки скріпленням військового режиму премєр-міністра Войцєха Ярузельского, який тримає в ув'язненні кілька тисяч закладників. Папа, однак думає, що режим у Польщі повинен створити передумови для його приїзду і він вірить, що для піднесення і скріплення свого престижу Військова рада національного спасіння піде на такий крок. Спостерігачі кажуть, що Святіший Отець мабуть мав на думці звільнення в'язнів з ізоляційних таборів і започаткування переговорів для мирного полагодження існуючого конфлікту між урядом і вільною профспілкою „Солідарність", відновлення діяльности якої Папа прямо домагається.

ЯПОНСЬКИЙ ЦІСАР ГІРОҐІТО, ОСТАННІЙ при житті державний муж, який володів під час Другої світової війни, відзначив свої 82-гі уродини. Перед цісарською палатою зібралося, як інформує пресове аґентство Ройтерса, біля 45,000 японців, шанувальників Гіроґіто, які прийшли не тільки для того, щоб скласти йому бажання з нагоди уродин, але засвідчити свою відданість цісарській родині, яка є тільки символом влади в країні. Гіроґіто був дуже зворушений і дякував усім за побажання. Разом з цісарем були: його дружина цісарева Наґако і престолонаслідник Акіґіто.

У ПЕНТАҐОНІ ДУЖЕ ЗАТУРБОВАНІ ШИРОКОЮ діяльністю совєтської шпигунської сітки на відтинку індустрії і технології. Наприклад, Центральна Розвідча Аґенція (Сі-Ай-Ей) повідомила, що в руки совєтської розвідки попали пляни дуже засекреченого бомбардувальника „Стелт", проєкт якого ще навіть не був остаточно закінчений. Польський аґент Вілліям Белл передав ці пляни до Варшави, звідки вони дістались до Москви. Новий бомбардувальник мав би бути збудований з матеріялу, що його не зловить радар. Передача цих плянів ставить в дуже прикре положення Пентаґон, який мусить тепер міняти пляни.

НАСЕЛЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ НАРОДНОЇ Республіки зросло в минулому році на 1,4 відсотка і тепер загальна кількість китайців піднеслась до 996,22 мільйона осіб. Якщо додати до цього населення Тайвану (біля 60 мільйонів) і китайців, поселених по інших країнах Азії, то це число напевно перейде один більйон осіб. Докладні дані однак будуть відомі після першого докладного перепису населення, який розпічнеться в тій країні 1-го липня ц.р. На протязі останніх 50 років населення КНР подвоїлось.

ОФІЦІЙНІ ОСОБИ УРЯДУ ЗСА, ЯКІ супроводжають віцепрезидента Джорджа Буша у його довшій поїздці по країнах Азії, заявили, що існує дуже мала надія на злагіднення напруження між Пекіном і Вашінґтоном у зв'язку з рішенням президента Роналда Реґена продовжувати продаж запасних частин Тайванові. Адміністрація у Вашінґтоні стоїть однак на становищі, що без цих частин перестане функціонувати оборонна система Тайвану і тоді він буде змушений звертатись до іншої країни, може навіть до Совєтського Союзу, за зброєю і запасними частинами. Така політика, на думку Р. Реґена, підриває престиж ЗСА, також позбавляє надії приятелів Америки на допомогу ЗСА у випадку серйознішої потреби.

„ІДЕАЛИ СОВЄТСЬКОЇ ЛЮДИНИ, МЕНІ ЧУЖІ, — КАЖЕ МОЛОДИЙ УКРАЇНЕЦЬ

Гельсінкі (УІС „Смолоскип"). — На Захід дістався лист Олександра Шатравки до Президії Верховної Ради СССР, зміст якого говорить сам за себе, хоч в деяких місцях він наївний.

О. Шатравка, маючи всього 22 роки, в 1972 році безуспішно пробував виїхати леґально з СССР. У 1974 році з групою товаришів перейшов совєтсько-фінський кордон, але уряд Фінляндії примусово повернув його назад до СССР. Після цього він 5 років провів в тюрмах і психіятричних установах. В 1979 році був звільнений, а в жовтні 1980 року знову його насильно приміщено в Дніпропетровську психіятричну тюрму, звідки вкоротці він був знову звільнений.

Тепер О. Шатравка переховується і перейшов на нелеґальний статус життя.

Нижче подаємо уривки з його листа в перекладі на українську мову. Лист був написаний 18-го січня 1982 року в Кривому Розі.

„Прошу Президію Верховної Ради СССР повторно розглянути мою просьбу про позбавлення мене совєтського громадянства.

Згідно з моїми переконаннями, я не можу жити в державі з комуністичною системою. Але я відразу хочу відмітити, що я непримиренний противник перебудови будь-яких суспільств, які сьогодні існують на пляненті, тим більше в СССР. Я особисто не схвалюю дій людей, які борються з комуністичною системою в комуністичних країнах, як рівнож дій противників расизму в расистських державах, або борців проти ісляму в ісламських, або противників буржуазних свобід у країнах буржуазної демократії.

Я твердо переконаний, що жодна політична система, яка вона не була б досконала, не зможе відповідати потребам всього населення держави. Обов'язково з'явиться опозиція, нехай і малочисельна.

Але, щоб позбутися державних переворотів, які в свою чергу приводять до створення другої опозиції, я уважаю, що незадоволені системою люди повинні мати можливість вибрати для себе країну, політична система якої їх влаштовувала б. Чейже споконвіку люди мали різні політичні погляди, віроісповідання і проче. Наприклад расисти не переведуться, скільки б їх не викорінювати. А тому чи не простіше всім расистам відправитися, скажім, у ПАР (Південно Африканську Республіку), — де за расизм не переслідують у відповідності з законом. І тоді лише тих, які відмовилися б покинути нерасистську державу, слід би було ізолювати від суспільства.

В Совєтському Союзі комуністична ідеологія сприйнятлива і відповідає інтересам більшої частини населення, і тому я особисто засуджую тих людей, які є противниками комуністичної ідеології і рівночасно не бажають покинути СССР під жодною умовою. Таку позицію я займаю і по відношенні до будь-яких опозиціонерів в будь-яких державах.

Я уважаю, що було б правильніше, коли б фашисти виїхали у фашистські держави, расисти — у расистські, прихильники буржуазної демократії — у відповідні країни, а комуністи — у комуністичні тощо. І уряди повинні відмовитися від насильної ідеологічної перековки, як рівнож і від насильного утримування таких людей у своїх державах.

Уявіть собі людину, яка живе в расистській державі, але яка пристрасно ненавидить расизм, і вона при всьому своєму бажанні не може вирватися з тієї держави. Адже ж життя для такої людини було б мукою. Така ж мука і для расиста, який живе в антирасистській державі, кордони якої щільно охороняють...

...Ідеали совєтської людини, її духова культура, її спосіб думання — мені чужі. Я уважаю, що потрібна мені індивідуальна свобода може бути забезпечена лише в умовах буржуазної демократії в міру хоч би того, що там нікому до мене не буде жодної справи...

...Якщо б люди знали, що їх світогляд неправильний, невже були б у світі ті жахливі кровопролитні війни, різні державні перевороти, десятки держав з різними державними, політичними і соціяльними устроями? І чи були б ті тисячі політв'язнів у цілому світі?..."

М. ФЕНВИК ВІДВІДАЛА УКРАЇНСЬКИЙ БАВНД БРУК

Свт Бавн Брук, Н. Дж. (Д-р І. Кошман). — Під час Проводів, 25-го квітня ц.р., Миллисент Фенвик, конґресменка 5-го дистрикту стейту Ню Джерзі, відвідала оселю УАПЦ тут і Митрополита Мстислава, Первоієрарха Української Православної Церкви в ЗСА. Хоч зайнята працею в Конґресі та передвиборчою кампанією (М. Фенвик змагається за вибори до Сенату), ця прихильна українцям законодавець-конґесменка в неділю, 25-го квітня, все таки знайшла годину, щоб приїхати до українців перше ніж відвідати ще п'ять інших мітинґів і виступати на них.

Під час Провідної неділі на зустрічі з Владикою Митрополитом і конгресменкою (зліва): Володимир Багрій, член АОЛПУ; паніматка Бучек; митрополит Мстислав, Ігор Ольшанівський, голова АОЛПУ; Конгресменка Миллисент Фенвик; д-р Ігор Кошман, голова Комітету „Українці за Фенвик", і о. Василь Бучек, який прибув нещодавно на Захід з Буковини.

(Світлив Іван Ориняк)

При вході до Українського Православного Центру зустріли М. Фенвик члени комітету „Українці за вибір Фенвик до Сенату" д-р Ігор Кошман і Данило Марчишин. Конґресменка Фенвик подивляла кількатисячну масу присутніх на цьому святі і також по дорозі зустріла при праці групу членів організації „Американці в обороні людських прав в Україні", з якими вона співпрацює в ділянці людських прав вже довгі роки.

М. Фенвик цікавиться всіма подіями, що відбуваються в стейті Ню Джерзі, тому вона хотіла глянути ближче на українську велику громаду під час цього традиційного свята американських українців і познайомитися з Владикою-Митрополитом Мстиславом напередодні його Ювілейних днів. Про Владику вона знала раніше, що це людина, що вже більше ніж шістдесят років віддала на службу Україні і українському народові і сорок років — на службу Богові і Православній Церкві.

Владика - Митрополит привітав М. Фенвик українськими традиційними „Христос Воскрес" та поцілунками. М. Фенвик здивувала присутніх тим, що вона поліглот. Було давно відомо, що вона вільно володіє італійською та еспанською мовами, а несподіванкою було те, що звернулася до українських духовників грецькою мовою. Звичайно розмова йшла українською та англійською мовами, а для тих, хто не розумів, перекладав о. Франко Істо-

(Продовження на ст. 3)

„СПІВАНОЧКИ" У ЧИКАҐО

Чикаґо, Ілл. — В неділю, 16-го травня, о год. 3-ій по полудні тут в авдиторії школи Шопена відбудеться концерт „Співаночки" у п'ятиліття дитячого хору „Молода Думка" під дириґентурою Орисі Покорної і акомпаньяментом Марти Стадник. Організатори запрошують молодь і громадянство на цю імпрезу.

В Америці

ЯКЩО КОНҐРЕС НЕ ВИНЕСЕ ІНШОГО РІШЕННЯ, 36 мільйонів американців, які дістають соціяльне забезпечення, дістануть підвишку в розмірі 7,4 відсотка, починаючи від липня. Ця підвишка базується на враховуванні розміру інфляції протягом бюджетового року, що кінчився з 3-им березня 1982 року. Збільшення на чекові давалося досі автоматично, якщо інфляція перевищувала три відсотки. Проте цього року існує можливість, що цього „вирівняння" клієнти соціяльного забезпечення можуть не дістати. В цій справі ведуться розмови поміж Білим Домом і Конґресом у зв'язку з ощадностевим бюджетом президента Реґена: щоб зрізати дефіцит федерального бюджету, Білий Дім просить Конґрес „заморозити" висоту соціяльного забезпечення бодай на один рік та поробити інші ощадностеві заходи.

ВСЕ БІЛЬШЕ І БІЛЬШЕ МОЛОДИХ ПОДРУЖ, батьків немовлят, або тих, що незабаром стануть батьками, замислюються в Америці про найправильніший спосіб годівлі немовлят, чи контроверсійною тепер „формулою", чи природно. Для молодих батьків Департамент здоров'я і обслуги людей має корисну брошуру „Інфант Кер", яку за оплатою 2,25 дол. можна отримати, пишучи на адресу: Consumer Information Center, Dept. 119K, Pueblo, Colo. 81009.

ЗА ОФІЦІЙНИМ ПІДРАХУНКОМ У ЗСА Є ТРИ мільони нелеґальних чужинців, які мають тут затруднення. Якщо б всіх їх виловити, то звільнилася б така кількість місць праці, що відсоток безробітних знизився б з теперішніх 9 відсотків до 6,3 відсотка. Але як показав досвід з приловленими в Ню Йорку минулого тижня такими нелеґальними робітниками, що їх федеральні власті після облави дали до в'язниць, а потім випустили на поруки, мало хто з „затятих" нюйоркських безробітних зголосився на місця цих нелеґальних робітників. Більшість американських безробітних не бажають собі малооплачуваної і брудної праці, яку беруть нелеґальні чужинці, бо їм вдома, у своїй країні значно гірше жилося і тяжче працювалося. Є також ще одне інше застереження щодо „ловитви" нелеґальних робітників і позбавлення їх праці: вони — переважно мехіканці, потрапляють всякими дорогами на листи безробітних, яким уряд виплачує чеки з програми велфер. Відомо, що в самому стейті Іллиной такі чужинці-безробітні дістають річно допомогу від держави у висоті 66 мільйонів долярів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00.
UNA members 65¢ a month. Change of address — $1.00. Make chek or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303

P.O. Box 346 Jersey City N J 07303

Байдужість до українського „голокосту"

Губернатор стейту Ню Джерзі Томас Кін узяв участь у жидівській маніфестації в місті Плейнфілді названого стейту і поставився прихильно до меморіялу, що його передала йому провідна жидівська організація у ЗСА Б'най Б'рит, щоб у публічних школах подавати дітям інформації про винищення шести мільйонів жидів під час варварського гітлерівського режиму. Якщо те навчання буде взоруватися на горезвісному тенденційному фільмі „Голокост", то вихованці американських шкіл почують, що й українці причинялися до винищування жидів, зате буде напевне промовчана роля „юденратів". І буде промовчаний історичний факт, що поруч із жидами гітлерівський режим винищував особливо слов'ян, як „меншевартну" расу та між ними — найбільше українців і поляків.

Цікаво, що світ українських наукових дослідників ставиться з дивною байдужністю до тематики українського голокосту під час Другої світової війни. Навіть польські офіційні джерела згадують тут і там про українські жертви нацистського терору. У монументальній книзі „Oswięcim walczący" („Однова". Лондон, 1974, стор. 320) подані прізвища двох українців, між ними Олекса Лятишевський, тепер відомий лікар у Ню Йорку. А скільки інших українців каралися у різних німецьких кацетах, головно Оранієнбургу! У Саксенгавзені загинув Олег Кандиба-Ольжич. У подібною творі „Zbrodnia Katyńska" („Ґриф". Лондон, 1978, стор. 300) нема списка розстріляних большевиками біля 15,000 польських старшин, але відомо, що між ними був, між іншим, О. Микола Ільків, посол до варшавського сойму із так званої хліборобської („хлібоїдської"), створеної польською адміністрацією, листи: о. Ільків погано записався в історії Західньої України, зламавши солідарний фронт українського суспільства, що бойкотувало вибори у 1922 році, але згодом признав свою помилку, покаявся і таки цілий час був українцем; поляки зробили його військовим капеляном,— у згадках про загинулих у Катинському лісі він поданий, як „Міколай Ількув". Згинув у Катинському лісі й Маріян Роздольський із Тернополя, якого польські старшини забрали з собою як резервового старшину — втікаючи до совєтського „союзника" на схід. А скільки більше українців опинилися були в таборах у Козельську, Старобільську й Осташкові, відкіля перевозили інтернованих до Катинського лісу на розстріл? Чи хтось з українських дослідників поцікавився цим?!

Зацікавлення українців рідною мартирологією стосується найбільше великого голоду з 1932-33 років. Появились про це вже твори українською і англійською мовами — дивись бібліографія, подана проф. В. Маркусем, автором гасла „Голод" в Енциклопедії українознавства. Покійний проф. Іван Вовчук зібрав про той трагічний голод багатющий матеріял, який напевно не загинув. Український Науковий Інститут при Гарвардському Університеті заповів видання книги про ту голодову облогу англійською мовою. Але якась дивна байдужість стосується злочинів супроти українства за володіння Еріха Коха на Україні. А чейже відбулися масові вбивства у Луцьку 24-го червня 1941 року, масові вбивства у в'язниці на вулиці Лонцкого у Львові перед відворотом совєтського війська у 1941 році — згинув там, між іншими посол-журналіст Михайло Струтинський, 23-го лютого 1943 року на в'язничному подвір'ї у Крем'янці розстріляли лікаря д-ра Петра Рощинського і його дружину лікарку Ганну та сина сенатора Михайла Черкавського Юрка. Жертвами гітлерівського терору стали д-р Харитя Кононенко, Александра (Леся) Голубцева-Підгірська, Володимира Хомінська — всі вони активні діячки жіночого руху, а в Києві німці розстріляли Олену Телігу з чоловіком — і багато-багато інших. Тисячі українців похоронені в Бабиному Ярі, але світ чує тільки про тамошні жидівські жертви.

В останніх тижнях два українські професори американських університетів велику увагу присвятили нібито призабутій чи занедбаній українській Академічній гімназії у Львові, один з них навіть видав окрему брошуру. Але ж появилася вже „Ювілейна книга" великого альбомного формату на 612 сторінок друку, другий том такого самого люксусового видання появиться у найближчому часі і тій високозаслуженій українській середній школі буде складена — хоч може і недосконала — данина. Однак яка пропорція між проблемою і студійною темою одної української середньої школи та фізичним винищуванням українського народу його ворогами?! Одною з найпотрібніших наукових книг, яких досі нема, є книга про український голокост — про українські жертви німецького та московсько-большевицького терору. Треба спростувати фальші і брехні в чужинецьких підручниках і газетах, про Україну й українців. Але й треба дати неукраїнському світові поважні наукові англомовні твори про ті криваві жертви, що їх склав український народ на жертівнику ворожого терору.

ДИКТАТОР ЛІВІЇ ПОЛКОВНИК МУАММАР Каддафі відклав свою поїздку до Греції, побоюючись, що лівійські політичні еміґранти можуть виконати на нього атентат. Поінформовані джерела кажуть, що Каддафі зрезиґнував з цієї поїздки на рекомендацію совєтської розвідки, яка доставила йому пляни замаху на його особу.

Роман Рахманний

СВІТЛИЙ ДОРОГОВКАЗ НА УКРАЇНСЬКІЙ ПУСТИНІ

Як люди української національности, ми всі „народилися" у Шевченковій хаті, збудованій зі сторінок його „Кобзаря". Як українці самостійницького спрямування, всі ми гартувалися у кузні Івана Франка.

Шевченкове слово було для наших предків тим, чим для ізраїльтян був „вогненний стовп", що на обрії Синайської пустині показував їм головний напрямок до „обіцяної землі"... Іван Франко став для наших предків Мойсеєм, що йдучи за Шевченковим знаком, вивів їх — українців та Українок — із неволі: австрійської, польської та російської. Вивів на шлях до самостійної української державности.

Завдяки цим двом геніям український народ принаймні у своїй основній частині став державницькою нацією. Одначе їхні заповіти не відсвіжуються у пам'яті українського суспільства такою мірою, як вони заслуговують на це і як того вимагає справа нашого народу сьогодні.

Применшування велетнів

У поневоленій Україні партійно-державні та ідеологічно-освітні адміністратори з волі московського наказодавця „скорочують" Шевченкові заповіти дедалі більше. З Т. Шевченка — борця за національне й соціяльне визволення українців з-під російського ярма вони штучно різблять постать голосільника над недолею частини т. зв. трудового люду без виразного національного обличчя.

У вільному світі українська громадськість дедалі частіше справу шанування Шевченкового подвигу і його подвигу сьогодні залишає рідношкільній дітворі, що березневими концертами-писами величає його немов дитячого письменника. Щоправда, і це краще ніж відома практика в Україні. Але в наслідок цього більшість дорослих українців та українок втрачає свій зв'язок з тим „вогненним стовпом" — з Шевченковим словом, яке повинно б просвітлювати їхній розум саме в часи зростаючого міжнародного безглуздя.

Іван Франко також зазнав Шевченкової долі у підсовєтській Україні. Там на увагу беруть тільки соціяльні аспекти Франкової творчости і, зокрема, безпідставно використовують випадковий дискусійний вислів про те, що його сучасники шанують російський народ і його літературу, немов би це була директива українцям підкорюватися Москві. Як український державник і самостійник, Іван Франко не існує в офіційній школі та освіті української совєтської республіки.

Тим часом у вільному світі українська громадськість протягом травня зосереджує свою увагу на шануванні „героїв української нації", нерозсудливо відсовують в тінь ім'я того, без кого не виросли б ті герої: продовжувача Шевченкового подвигу, українського Мойсея — Івана Франка.

Пророк і проповідник

Адже це він вивів українську громадсько-політичну думку з чужинецької неволі та в критичний час масового розкрадання українських душ сміливо нагадав своїм землякам:

Не пора, не пора, не пора
Москалеві, ляхові
служить...

Зачерпнувши національної сили й мудрости із Шевченкової криниці, Іван Франко дав своєму народові поетичні твори на европейському рівні. Як прозаїк, він перший в Европі вивів на сторінки літератури постаті міських нуждарів українського та жидівського роду, однаково експлуатованих австронімецькими та австропольськими можновладцями. Як науковець, він для української справи відчинив двері науки слов'янських і інших народів. Як громадсько-політичний діяч, він створив першу українську політичну партію, що згодом у свою плятформу вставила вимогу відновлення единої української самостійної держави на всіх історичних землях свого народу. Усвідомивши селянство, як основу української нації, Іван Франко готував українських селян до самостійних самооборонних заходів. Це його заслуга, що українські хлібороби організували перший в Европі аграрний страйк проти чужинецького визиску і зневажання української людини.

Як знавець людської душі та соціяльно-політичних ідей і рухів, Іван Франко остерігав своїх земляків перед небезпекою екстремного соціялізму й марксизму вже 1897 року. У передмові до збірки своїх поезій „Мій Ізмарагд" він писав: „Жорстокі наші часи! Так багато недовір'я, ненависти, антагонізмів намножилося серед людей, що не довго ждати, а будемо мати (а властиво вже й маємо) формальну релігію, основану на догмах клясової боротьби".

Російський комунізм, відомий під назвою ленінового большевизму, це саме та великодержавна релігія ненависти, в ім'я якої Москва вже понад 60 років знищує мільйони українців. В одному-єдиному 1933 році штучним голодом Москва задушила близько десяти мільйонів українських людей — селян Івана Франка!

Озброєний українець

Іван Франко передчував і

(Закінчення на стор. 3)

Михайло Кучер

Українська дитяча література перед революцією

Продукцію української літератури для дітей розпочато у Києві видавництвом „Вік", а продовжувалася вона в Петербурзі, де розпочато складання читанки „Вінок". Цю ілюстровану читанку видало Благодійне Товариство. До того була читанка для дітей Хуторного, цілком випродана і змістом застаріла.

Видавати в межах царської імперії дитячу літературу було дуже нелегко, бо її в засаді заборонено. Друге видання читанки „Вінок" — розміром у п'ятдесят сторінок, видрукувало московське видавництво І. Ситіна 1911 року. У читанці було більш як сто малюнків. Пізніше вже у Полтаві видано зредаговану читанку „Вінок" у трьох частинах. Наклад триста тисяч примірників. Видавець „Союз споживчих товариств". Значно пізніше ту ж читанку видано вже за большевицької влади, а в Празі видавництво „Пламя" (Полум'я), коли воно з російських рук перейшло у чеські.

У Петербурзі також складено інші читанки для дітей, як „Весна", Баю-баю", „Бог і люди". Читанка „Бог і люди" друком не появилася, вона пропала за бурхливих часів революції.

Існувало видавництво „Мальовані казочки". Ініціятором видавництва був П. Балицький, що мав книгарню „Український базар". Українські казочки коштували дуже дешево, одна копійка за книжечку. Вирішено друкувати книжечки казок у 16 сторінок із малюнками з накладом 10-20 тисяч примірників. У результаті появилося друком під фірмою „Мальовані казочки" 17 книжечок. Деякі з них друковано накладом 40-50 тисяч примірників. Назви казок були такі: „Бідний вовк", „Цап і баран", „Пан Коцький", „Рукавичка", „Заяць і лев", „Лисичка і рак", „Ріпка", „Солом'яний бичок", „Кривеньке качатко", „Коза Дереза", „Собака і півень", „Іван Телесик". Знаціоналізовано французьку казку „Червона шапочка". Видано життєпис Тараса Шевченка для дітей — „Кобзарик" і „Колядничок".

Успіх дитячих казок був несподіваний. У книгарні посилано видання десятками тисяч. Деякі казки треба було перевидавати другим виданням. Особливо жваво книжечки розходилися перед Різдвом та Великоднем, дитячі книжечки купували і дорослі для села, де на вечерницях вони стали улюбленою лектурою. Видано окремим розкішним виданням казку „Коза Дереза". Ю. Павлочив зробив ілюстрації. У зменшеному вигляді це видання було передруковане в Америці.

Д-р Мирон Куропась

ПРО НАЦІОНАЛІЗМ І УНС

(рефлексії про „Визвольнофронтівську одинадцятку")

II

Підтримка УНСоюзу для українського націоналізму продовжувалася протягом всіх років Другої світової війни — в час, коли на Совєтський Союз дивилися тут, як на одну з великих „демократій", об'єднаних у спільній боротьбі проти нацистського тоталітаризму. УНСоюз і тоді не зважав на неперебірливу й невгаваючу нагінку на нього з боку просовєтських сил у самій Америці, що намагалися дискредитувати нашу організацію.

Однією з таких напастей на УНСоюз була книжка під заголовком „Саботаж: таємна війна проти Америки". Написали книжку два комуністичні симпатики, які доводили, що осідок Головного Уряду Українського Народного Союзу був „переходовим центром для шпіонських директив, що надходили з Берліну, Токіо і Риму", і що „Свобода" була „органом пропаґанди держав Осі". Ця книжка втішалася добрим відгуком багатьох пресових органів у Америці і навіть прихильною увагою такого поважного радіокоментатора, як Волтер Вінчел. (Авторів і видавців „Саботажу" заскаржено до суду і процес виграно, а всі наклепи на УНСоюз і „Свободу" та її редактора, надруковані в тій книжці, були формально відкликані, як брехня," — написано в книжці А. Драгана „Український Народний Союз— 1894-1964", Джерзі Сити — Ню Йорк, 1964 — Ред.).

Серед бурі протестів і нищівної публічної нагінки Український Народний Союз міцно стояв на націоналістичних позиціях і продовжував писати антикомуністичні й антифашистські передовиці — редакційні статті, викриваючи при всіх нагодах підступність Совєтського Союзу і його облудні дії щодо ЗСА і світу.

Коли закінчилася Друга світова війна і військо Америки у Европі розпочало нелюдську акцію насильного висилання українців-біженців назад до СССР на вірну смерть, — це був Український Народний Союз, що сильно і безстрашно запротестував проти безпрецедентного вчинку Державного Департаменту ЗСА. Це був також УНСоюз, що розпочав політичне „Лаббі", політичну кампанію за ухвалення Акту про Переміщених Осіб і, тут треба додати, що то було союзове членство в містах і містечках усієї Америки та Канади, яке стало спонзорами для нових іміґрантів, уможливлюючи цим українським біженцям прибути сюди, у вільний світ, і на перших порах на нових поселеннях допомогло їм знайти мешкання і працю.

Відносно недавно, за предсідництва в УНСоюзі Дмитра Галичини і за його ініціятивою, здійснилася успішна акція УККА — здвигнення пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашінґтоні, Д. К.

Це був теж Український Народний Союз, що підтримав своїм престижем і певними фінансовими засобами найраніші заходи СУСТА (Союзу Українських Студентських Товариств Америки) установити катедру українознавства в Гарвардському університеті. І нарешті — це був УНСоюз, що заініціював і координував два незвичайно успішні Українські Дні оборони Людських прав у Капітолі, заходи, які стали ще одним більшим вкладом УНСоюзу в невпинне змагання нашої української громади здобути загальне визнання і підтримку для української боротьби за волю й незалежність.

Сучасне УНСоюзу

Беручи до уваги історію нашої організації, лише коротенько подану вище, мусить кожному стати ясним, що д-р Флис не „перетворює" її в ніщо. Навпаки, він іде слідом за традицією, що була започаткована і підтримувана його попередниками. Але якщо б і справді традиція не була по боці д-ра Флиса, то сьогоднішній час дійсно не підходить на те, щоб УНСоюз покинув зобов'язання супроти політично-освідомлюючих дій на форумі зовнішньому, як цього б хотілося — виглядає, лідерам ОУН(р).

Головний Уряд УНСоюзу включає в собі, поміж іншими, члена-директора, хто є поважаним канадським сенатором і членом Канадської делеґації до НАТО; включає заступника головного предсідника, хто був спеціяльним асистентом американського Президента і хто після залишення Білого Дому також служив впливовим зв'язковим американського сенатора до Гельсінкської Комісії Людських Прав; включає і головного радного, хто служив шість років адміністративним асистентом для іншого американського сенатора. Тож не буде нерозсудливо припускати, що УНСоюз і надалі зміцнюватиме свою освідомлюючу діяльність на захист людських і національних прав України особливо тепер, коли УНСоюз втішається пошаною і довір'ям серед американських провідників.

(Продовження буде)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Клаптик України в Торонто

І привіз її, ту Україну далеку, сюди, до Торонто, Еміль Анціс із Ню Йорку. Молода людина, закохана у краєвиди вимріяної батьківщини. Із своєю фотографічною камерою переїхав по цілій Україні і тепер своїми виставками мистецької фотографії передає нам її душу, її настрій, її поетичну атмосферу...

От Видубицький манастир із старезними гиллястими деревами, там Софійський Собор із вузенькою вуличкою, каміння якої викладено ще в одинадцятому столітті...Тут оксамитні трави карпатської полонини, а там знову верхи гір Говерлі в хмарах... Золоті Київські Ворота і гіллячки дерева покриті кришталями льоду... Полісся... Дніпро... Зруйнована церква в селі Седнів... Львівське подвір'я... Знімки повні поезії та краси, точно такі, як вимріяна Україна в моїй уяві...

Еміль Анціс народився в Києві 1937 року. Його фотографії друкувалися у різних журналах України. Від 1962 року він працював в Кіностудії в Києві, одержав різні нагороди у фестивальних фільмах, був членом спілки Кінематографів України, а в 1978 році приїхав до Ню Йорку, де працює по професії.

Мав вже кілька своїх самостійних виставок, а ця, від 31-го січня до 13-го лютого у Торонто ц. р. в Інституті св. Володимира, — це перша його в Канаді. Еміль Анціс виставив понад 100 мистецьких фотографій, і хоч виставка була дуже слабо розреклямована, відвідувачі були захоплені чаром давно небаченого, а то й взагалі не баченого рідного краю.

Треба подякувати Е. Анцісові, що так по-мистецьки затримав для історії наші архітектурні пам'ятки і варта було б, щоб такі виставки відвідували школярі та студенти курсів українознавства, бо за посередництвом Анцісової мистецької фотографії Україна стає ближча та більш реальна. І гарна!

Оксана Соколик

СТРИЙЩИНА ВІДБУДЕ ЗУСТРІЧ

Ню Йорк, Н. Й. — Мешканці стрийського повіту відбудуть тут в неділю, 6-го червня ц.р., о год. 1:30 по полудні, в Пластовому Домі при 144 Друга авеню, товариську зустріч з цікавою діловою і мистецькою програмою; теплий буфет; виміна думками тощо. Докладні інформації про цю зустріч будуть подані в окремому оголошенні в половині травня після узгіднення всіх подробиць програми.

Самвидавний твір з України

М. РУДЕНКО: „ОРЛОВА БАЛКА"

Гельсінки (УІС „Смолоскип"). На Захід продістався великий самвидавний твір — роман Миколи Руденка „Орлова балка". Автор, голова Української Гельсінкської групи, закінчив писати цей твір у 1976 році. Рукопис цього твору має понад 500 сторінок і він вже готується до друку у В-ві „Смолоскип". „Орлова балка" — це перший самвидавний твір, який продістався на Захід і в якому у високохудожньому стилі зображена сучасна Україна. Це твір ідеологічно-політичний, в якому автор устами своїх героїв і персонажів обговорює ідеологічні і політичні питання, питання віри в Бога, побуту молоді, робітників, селян інтеліґенції, мистців і письменників. Ціла історія твору розвивається навколо деґенерації сучасної совєтської бюрократії, яка крок за кроком вироджується від ідеологізму воєнних років до звичайного кримінального злочину у половині 70-их років. Нижче передруковуємо кілька уривків з роману М. Руденка „Орлова балка".

• • • •

Пригадалися слова Ксені: „Одне вмерло, друге ще не народилось". Майнула думка: а вона ж сказала головне! Невже справді всі так думають? В цьому було щось заспокійливе: отже ти, Володьку, не якийсь там виродок, а нормальна людина. Просто час такий — мов перед світанком. Серце твоє розломилося, мозок твій розломився — по-старому вони вже не зростуться. Це, Володьку, у твоїй душі сама епоха розломилася, а тепер дві її половини караються, бо їм треба розлом отой новою плоттю і духом новим заповнити. Через те тобі й боляче. Терпи, не здавайся!...

Строката процесія рушила спершу сільською вулицею, потім по ледь помітній дорозі, котра густо поросла спорищем, посунулась до якоїсь дивної споруди, що височіла за селом на вигоні. Коли підійшли ближче, Володимир зрозумів, що то була стара зруйнована церква.

Ковані із заліза ґрати у високих вікнах нагадували тонке мереживо. Бані зруйновані, — лишилася тільки центральна. Залізо на ній проіржавіло наскрізь. І все ж в обрисах церкви вгадувалась її колишня краса.

Ніхто не озирнувся на цю руїну, нікого вона не здивувала. Володимир також не наважився зупинитись, хоч вона вразила його уяву, збудила думки вихлюпнула на нього із далеких віків щось загадкове, неосяжне і незбагненне. Володимирові й захотілося оглянути зруйновану церкву, постояти біля неї та подумати.

Віктор, який йшов поруч, тихо сказав:

— І мене в баґажнику є фарби. Ось ключі від машини.

Володимир з подякою глянув на Віктора. Як можна помилитися в людині! Віктор зрозумів без жадного слова, що саме схвилювало Володимира. Ні, навіть не сама руїна, а клен, високий клен, що виріс там, де раніше вигравали золотими хрестами церковні бані. Склепіння церкви виявилося надивно міцним, і хоч воно багато років було оголене, мите осінніми дощами та бите палючим вітром, але, бач, не впало, навіть не пококололося. На склепінні створився шар ґрунту, росла трава і навіть шипшина. Та понад усе вразило Володимира струнке, пружне дерево, що спроквола погойдувалося на вершині церкви, відганяючи від руїни смерть, вдихаючи у зелене, вкрите мохом каміння ту одухотвореність, повз яку не можна було пройти незворушно. Як же сталося, що Ксеня Петрівна навіть не обернулась до цього дива: Невже б Неля лишилася байдужою? Ні, цього не може бути! Неля мислить не розумом, а серцем — і саме в цьому її перевага. Навіть він, Володимир, до всього хоче дійти думкою. А художник передусім повинен відчувати.

• • •

До того ж і господарство занепадає: нічия земля родить все гірше. Як відомо, Одеса була закладена для того, щоб українська пшениця рушила на світовий ринок. Сьогодні одеський порт вщерть засипаний пшеницею — там не встигають розвантажувати американські кораблі. Чи довго ми зможемо отак господарювати? Ні, Сидоре, не довго. Сама земля збунтується проти вас, коріння злаків мовчазну революцію вчинить: не вродить пшениця — ото й баста! Сьогодні одного голоду досить, щоб ви посипалися з державного дерева, мов перестиглі яблука. І ми тоді, Сидоре, побачимо, чия візьме.

• • •

Захоплення Бориса Корнійовича іконами почалося не сьогодні. Він також належав до комсомольців тридцятих років, які обдирали церковні вівтарі, орудували сокирами там, де наші предки з відчуттям великої святости працювали тонкими, неквапливими різцями.

Був у нього друг дитинства — Сидір Прилипко. Жили через вулицю, взимку босоніж бігали один до одного: чобітки — це надмірна розкіш, дітям вони навіщо? Нехай сидять на печі. Часи були суворі: всюди шаблями рубали та із гармат палили. Хлопчики також мріяли прославитись. До Сидора це прийшло в тридцятому, коли почалась колективізація — Прилипко тоді районним комсомолом проводив. Одночасно з колективізацією почався наступ на церкву. У вивернутих кожушках, розмальовані сажею справжнісінькі чорти! — комсомольці налітали на богомольних бабусь. А потім почали хрести з церковних бань зрубувати й ризниці грабувати. Ні Бога, ні Сонця: наше сонце живе в Кремлі. Адже рубалися шаблями та кулеметами прошивали одне одного за те, щоб було саме так, не інакше. Які можуть бути сумніви? Хто не з нами — той проти нас.

Друзі дитинства майже ніколи не розлучалися. Сидора перекидали із району в район — і разом з ним, наче його тінь усюди вирушав Захар Андрійович Гарбуз, якого тепер величали Борисом Корнійовичем. Контрабандисти його знали як Куцого. Так його знав і Володимир.

Отож для нас він також залишиться Куцим.

У пам'яті Захара-Бориса назавжди залишилося те осяяння, яке він переживав у невеликій, але на диво красивій церкві, що стояла над Дінцем, на мальовничому пагорбі. Куций та Прилипко родом з Донеччини, отож

(Продовження на ст. 3)

ПОНАД 2,5 МІЛЬЙОНА УЧНІВ ВИПУСКНИКІВ, що закінчать середню освіту, на початку цього року подали аплікації до одної або кількох вищих шкіл, що їх є в ЗСА близько 3,000. Тепер аплікакти дістали відповіді про те, чи їх прийнято. Але і ті майбутні студенти, які ще не подали заяв, мають все таки можливість дістатися до коледжів: багато шкіл продовжують приймати аплікації аж до початку осінніх зайнять.

Величавий похорон д-ра Юрія Городиловського

Зі „Свободи" з 30-го березня ц.р. довідалася українська спільнота в діяспорі про передчасну смерть на удар серця 18-го березня **1982 року д-ра Юрія Городиловського**, відомого українського лікаря і громадського діяча в Чикаґо.

Вшановуючи покійного св.п. лікаря-патріота, його родина та українська громада в Чикаґо влаштувала йому величавий похорон.

Після несподіваної смерти, тіло Спочилого перевезено до каплиці похоронного заведення Музики і сина, де в суботу, 20-го березня, **в переповненім приміщенні три священики** о. І. Кротець, о. О. Галадза й о. М. Кузьма відправили Парастас. Після цього інж. А. Гарасовський попрощав Спочилого від Братства св. Андрея Первозванного, де св.п. д-р Ю. Городиловський був старшим братом. Промовець підкреслив хрустальний характер Покійного та велику ніжність, яку св.п. д-р Юрій виявляв до своєї родини.

У неділю, 21-го березня, при величезному здвизі **народу, відбулася величава** Панахида, яку провів Владика Іннокентій в **асисті шістьох священиків**: о. протопресвітера Федора Білецького з православного собору св. князя Володимира, о. митрата Маріяна Бутринського, о. крилошанина Любомира Мудрого, о. Івана Кротця, о. Миколи Головатого й о. Петра Ґаладзи. Співав чоловічий хор парафії свв. Володимира і **Ольги під диригентурою** проф. Романа Андрушка.

Після Панахиди виступили чільні громадяни з прощальним словом. Від Лікарського товариства Іллінойського відділу говорив теперішній голова д-р Юрій Грицеляк, який у своїм прощальнім слові пригадав, що д-р Ю. **Городиловський був** активним членом УЛТПА та організатором другого наукового з'їзду в Чикаґо в 1958 році.

Після нього від Парафіяльної Ради свв. Володимира і Ольги в Чикаґо говорив д-р А. Гаєцький, який підкреслив, що св.п. д-р Городиловський був

Св.п. д-р Юрій Городиловський

довголітнім головою Комітету Оборони Традиції **УКЦеркви, членом Парафіяльної Ради**, Братства св. Андрея Первозванного та членом парафіяльного хору „Прометей". Крім цього, д-р Городиловський був щедрим меценатом-патроном українських культурних і церковних цілей (собор свв. Володимира і Ольги, Патріярший фонд, фонд Катедри Українознавства при Гарвардському університеті, Український Літературний Фонд ім. І. Франка в Чикаґо й інші).

Від спортового товариства **УСТ „Леви" попрощав** Спочилого Роман Припхан. Він пригадав, що св.п. д-р Юрій Городиловський у своїх молодих літах був дуже активним спортовцем у всіх доступних йому ділянках спорту, в яких найбільш улюбленою для нього була відбиванка, в якій добився він поважних успіхів. Д-р Юрій належав до Сокола ІУ у Львові та брав участь в сокільських змаганнях в 1938-39 рр. З приходом большевиків належав Покійний до відбиванкової дружини львівського Медичного інституту та брав участь у змаганнях медичних інститутів України в Києві. За німецької окупації **брав він участь в українській спортовій олімпіяді в Станиславові 1942 року, змагаючись в дружинах** відбиванки і кошиківки. Згодом на еміґрації, в Реґенсбурзі, брав дуже жваву спортову участь в дружині „Січ".

Після переїзду до **Америки д-р Городиловський** включився до праці в УАСТ „Леви", одначе, з огляду на свою професійну працю, не мав змоги активно займатися спортом. До своєї передчасної смерти жваво цікавився працею Т-ва та допомагав йому фінансово.

На закінчення похоронних обрядів прощальне слово виголосив мгр Іван Базарко, дуже близький довгорічний приятель родини Городиловських, який прибув з дружиною з Ню Йорку. Він з жалем ствердив, що книга життя св.п. Юрія навіки закрилася, але сторінки тієї книги будуть все відкривати рідня і чисельні приятелі.

Вже з юнацьких літ почалася **мандрівка Юрія**. Вона йшла із переселення його батьків зі Львова до Золочева, а згодом до Дрогобича, де він закінчив **середню школу, щоб знову** переселитися до Львова на медичні студії, які закінчив докторатом в університеті в Ерлянґені в 1948 році.

І. Базарко підкреслив, що у постаті Покійного ми бачили **українського джентлмена** з правильними рисами гарного обличчя і елеґантністю у поведінці, а передвсім, вірного мужа, доброго батька для своїх доньок Зірки і Марти та дідуся — внучки Тані.

Прощаючи Покійного в далеку дорогу, промовець **висловив глибокі співчуття** його родині від своєї родини та багатьох приятелів, які не змогли приїхати на похорон св.п. Юрія.

Наступного дня, у понеділок, 22-го березня, відбувся похорон. Похоронні відправи відслужили в соборі свв. Володимира і Ольги отці собору. Прощальну проповідь мав о. митрат М. Бутринський, **який підкреслив шляхетні** риси характеру Покійного, як українського християнина, громадянина, прикладного голови родини та заслуженого парафіянина і будівничого собору свв. Володимира і Ольги в Чикаґо. Тіло Покійного поховано на українському католицькому цвинтарі св. Миколая при чисельній участі родини і приятелів та знайомих.

Після похорону відбулася тризна в авдиторії свв. Володимира і Ольги, яку підготовило Сестрицтво Покрова Пресвятої Богородиці, і на яку прибула близька родина, численні знайомі та приятелі св.п. д-ра Юрія.

На тризні промовляли ще голова **ГУ УЛТПА** д-р Петро Моцюк, о. крилошанин Любомир Мудрий від родини Покійного, д-р Іван Галицький, своях родини, мгр Христя Вертипорох-**Болюбаш з Торонто та д-р** Олександер Фаріон, дуже близький приятель Покійного та родини. В своєму слові-спогаді д-р Фаріон теплими словами накреслив сильветку свого друга, з яким довелося йому пережити не одну хвилину. Добра пам'ять про Покійного залишиться назавжди між тими, що його знали й шанували.

Тризну закінчив прощальним словом і молитвою за душу покійного д-ра Городиловського о. М. Бутринський.

І так відійшов від нас лікар-патріот, громадський і церковний діяч та дорогий і незаступний муж і батько родини.

П.П.

М. Фенвик відвідала...

(Закінчення зі стор. 1)

чин. Серед присутніх був кореспондент із щоденника „Ню Йорк Таймс".

Владика-Митрополит почав розмову, пояснивши визначній гості, що через її працю в обороні українських політв'язнів вона стала близькою до сердець всіх американських українців. Далі Владика сказав, що він та М. Фенвик мають багато спільного, бо обоє вони — парляментаристи (перед Другою світовою війною Владика, тоді ще не священик, Степан Скрипник був членом польського Сойму). Пані Фенвик поцікавилася, чи Владика-Митрополит знайомий з генералом Петром Григоренком та чи є щось нове відомо про український дисидентський рух.

В скороченні відповідь Владики-Митрополита була така: генерал Петро Григоренко — це цікава людина; всі американські українці знають і шанують його за боротьбу за людські права в СССР, і він має багато прихильників. Майже всі новоприбулі дисиденти відвідували Митрополита Мстислава і український Бавнд Брук у скорому часі після прибуття до Америки. Український дисидентський рух, як і подібні опозиційні рухи інших поневолених народів, розбити не можливо. Цей рух може на короткий час затихнути в наслідок масових репресій, але він знову оживає і діє. Згідно з новими відмостями молодь приєднується до українського резистансу, який набирає нові форми вияву. Щоб утруднювати владі проводити арешти, ці нові форми боротьби мусіли стати більше законспірованими.

Далі Владика-Митрополит висловив жаль, що Америка так пізно починає пізнавати дійсну суть СССР. „Чи Ви маєте на думці, що СССР — це імперія?", — запитала М. Фенвик, і дістала відповідь „так", заявила, що цілком погоджується з Владикою і пояснила, що вже багато років у Конґресі вона підкреслює у своїх виступах захланність і імперіялізм СССР, та що є наслідки з цих її старань: чимало конґресменів та сенаторів вже теж говорять про СССР не як про гомогенну країну, а як про імперію.

На кінець була мова про конечність оборони дисидентів, що перебувають у совєтських в'язницях і концентраційних таборах, про нову еміґрацію та про республіканські передвибори, що відбудуться 8-го червня 1982 року, які вирішать премогу чи прогру конґресменки М. Фенвик. Присутні українці на чолі з Митрополитом бажали їй успіху.

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої і Незабутньої
ДРУЖИНИ, МАМИ й БАБЦІ

бл. п.

СТЕФАНІЇ ЛОПАТЯК
з дому ТЕРЛЕЦЬКА

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА Й ПАНАХИДА

в п'ятницю, 14-го травня 1982 р., о год. 8-ій рано в церкві Матері Божої Неустаючої Помочі в Сан Дієґо, Каліфорнія.

Просимо помолитися за спокій душі Покійної.

Муж — ВОЛОДИМИР
Син — НЕСТОР
Внучка — МОТРІЯ
Брат — ЛЮБОМИР ТЕРЛЕЦЬКИЙ з родиною
Сестра — ІРЕНА ВАРИВОДА з родиною

ЦІКАВА СТОРІНКА „ПЕРІСКОП" У ПОЧИТНОМУ журналі „Нюзвік" з 26-го квітня пише про нову книжкову появу — книгу журналіста Сімура Герша про Генрі Кіссінджера в дні президентури Ричарда Ніксона. В ній читач прочитає досить не компліментні подробиці про тепер вже відомий інцидент, про який згадує і сам колишній дорадник в справах крайової безпеки, а згодом державний секретар — Г. Кіссінджер у своїх мемуарах, а але дещо „причепуривши" їх. „У прихильному до Ніксона уривку Кіссінджер написав у його спогадах про навечір'я резиґнації з посту президента Р. Ніксона і що Президент просив Генрі помолитися разом з ним". Але що випустив Кіссінджер, згідно з С. Гершем, із спогадів, то це те, що після молитви відразу Кіссінджер пішов впрост до свого бюра у Білому Домі, де його асистент Леррі Іґлбирґер, разом з іншими, чекав. Кіссінджер і Іґлбирґер висміювали Ніксона за молитву і особливо за ставання на коліна під час молитви. Герш пише, що один із присутніх у бюрі, що приглядався цьому видовищу насміху над Ніксоном у час великої людської драми–зречення з президентства, мав непереможне бажання вибити по лиці обох — Кіссінджера і Іґлбирґера, за глум над людською недолею — президентом Ніксоном, який в тривозі звернувся до Бога.

ЧАСТИНУ САЛЬВАДОРЦІВ, ЯКІ ПРИБУЛИ нелеґально в З'єднані Стейти Америки, втікаючи від кривавих заворушень у їхній країні, без розголосу погодилася взяти Канада, індустрія якої зможе безболяче абсорбувати ці додаткові кількості переважно некваліфікованих працівників.

Організація Державного Відродження України
24-ий Відділ у Дітройті, Миш.
повідомляє своїх Членів і Українську Громаду, що в суботу, 24-го квітня 1982 року, ненадійно, помер в Дітройті, Миш., на 64-му році життя, наш ЧЛЕН І ДРУГ

сл. п. інженер
ЯРОСЛАВ ВАРИВОДА

член ОУН, б. член Центральної Управи ОДВУ, голова 24-го Відділу ОДВУ в Дітройті, активний член багатьох інших організацій, визначний громадський діяч.

ПОХОРОН відбувся в середу, 28-го квітня 1982 р. з української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Дітройті на цвинтар св. Ядвиги (St. Hedwig) **в** Dearborn Hts.

Вельмишановній Дружині і Родині Покійного висловлюємо наше глибоке співчуття.

УПРАВА 24-го ВІДДІЛУ ОДВУ

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що 13-го квітня 1982 року в Дітройті, Миш., відійшов у Вічність по довгій недузі наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО І ДІДУСЬ

бл. п.
ПАВЛО КРАМАР

нар. 1904 р. в Трускавці, пов. Дрогобич, Україна.

ПОХОРОН відбувся 16-го квітня 1982 р. з церкви св. Михаїла, Дірборн, Миш.

Горем прибиті:
дружина — КАТЕРИНА
доньки:
ЗЕНОВІЯ ШЕВЧУК з мужем ТЕОДОРОМ
ІРИНА ОЛЬШАНСЬКА з мужем СТЕФАНОМ
ХРИСТИНА ШУМЕЙКО з мужем ЛЕОНІДОМ
АННА ПЕРУН з мужем ДАВИДОМ
10 внуків, 2 сестри в Україні
Ближча і дальша Родина в Америці, Канаді й Україні

Ділимось сумною вісткою із Родиною, Друзями і Знайомими, що в середу, 20-го січня 1982 року відійшов у Вічність на 86-му році життя, в трагічному випадку в Щеціні, Польща,

бл. п. мґр. прав
АНТІН ТРОЯН

ПОХОРОН відбувся в понеділок, 25-го січня 1982 року в Щеціні, Польща.

В глибокому смутку залишилася ближча і дальша Родина в Польщі, в Україні і на еміґрації.

РОДИНА

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що у вівторок, 4-го травня 1982 року, відійшла у Вічність на 85-му році життя, наша Найдорожча МАМА, БАБУНЯ та ПРАБАБУНЯ

бл. п.
ПАРАСКЕВІЯ ВОХ
з дому ДАЦЬКІВ

ПАРАСТАС відбудеться в п'ятницю, 7-го травня 1982 р., о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Braviak Funeral Home, 49 Whippany Rd., Whippany, N.J.

ПОХОРОН в суботу, 8-го травня 1982 року, о год. 9-ій ранку з церкви св. Івана Хрестителя, Whippany, N.J., **на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.**

В глибокому смутку:
сини:
МИХАЙЛО з дружиною ГЕЛЕН
ДМИТРО з дружиною АННОЮ
синова — ЕМІЛІЯ ВОХ
внуки:
МИХАЙЛО, мол. з дружиною ЛОРЕЙН і дітьми
АЛЬБЕРТ з дружиною СТЕФАНІЄЮ
ІВАН з дружиною ДЕБІ
СТЕФАН
та внучка — НУСЯ
Ближча і дальша Родина в Америці й Україні

АМЕРИКАНЦІ, ЯКІ ЇДУТЬ ЗА КОРДОН, ЧИ ТО для приємности, чи в різних ділових справах, повинні добре познайомитися з законами і регуляціями тих країн, куди вони їдуть, — радить Міжнародна рада правних оборонців, бо багато американців потрапляють під суд за різні переступи місцевих законів і розпорядків і щойно в арешті переконуються, що гарантії американської Конституції не можна примінити в країні, куди вони прибули. Минулого року понад 3,200 американців було заарештовано під час візит певних країн переважно за наркотики, найбільше маріхуани. Всі ці заарештовані не були лише студенти: пересічний вік їхній був 31 рік. І щойно в арешті вони побачили, що треба було підготуватися до такої „несподіванки", особливо якщо відвідується країни „третього світу".

М. Руденко...

(Продовження зі стор. 2)

саме тут починалася їхня кар'єра. Церкву обдирали вночі при газових ліхтарях. Чи то освітлення винне, чи, може, це так запрограмовано іще до народження: зненацька здалося Куцому, що обличчя Діви Марії ворохнулося, розверзлися вуста і Мати Божа мовила:

— Грішне діло робиш Захаре. Збирай мої скарби і зберігай.

То був початок його колекції, яка тепер налічує десятки справжніх шедеврів. Багато гріхів тепер на совісті Куцого, — є і такі, яких ні Бог, ні люди йому не простять, — але потаємна церква в катакомбах, під будинком його сестри, до гріхів, мабуть, не належить. І хоч не завжди праведним шляхом приходили до Куцого оті скарби, але так воно споконіку діється: добро змушене ходити темними дорогами, бо ще у світі не розвиднилось. Підземна церква у мріях Куцого перетворилася на американські долари — цього також не варто замовчувати. Та є тут одне, що ми змушені вшанувати: контрабандист виявився далекогляднішим від людей, котрі формували нашу культуру — він рятував духовні цінності там, де вони садистично їх винищували.

• • •

Не колючі дроти людську душу ранили — до дротів німець привчив, лихо те якось можна було терпіти. Палила душу страшна думка: це ж рідна земля, за яку ти власну кров пролив — чому ж вона також жорстокою виявилась? Кожна людина, зокрема ніби й невинна: хіба нагляданчі — не люди? Ту ж саму політграмоту вивчають, те саме радіо слухають. Може, це не від людей? Може це лихо із пекельних глибин на поверхню землі видерлося, щоб людський мозок потьмарити? Та хай йому грець, якось воно минулося. Років десять оте минуле проклинали, тож, мабуть, не повернеться на землю нашу. А втім позавчора заводський парторг Сталіна знову назвав „товаришем". Що ж це має означати?..

Світлий дороговказ...

(Продовження зі стор. 2)

передрікав небезпеку геноциду для України з боку її шовіністичних сусідів. Будучи щирим гуманістом і шануючи право кожного народу на суверенне існування, він не переставав закликати своїх земляків від Бескиду по Кавказ озброюватися: освітою, наукою, почуттям особистої гідности, зброїними вміннями й засобами.

Якщо після Т. Шевченка серед українців був хтось один, хто самотужки відродив „збройну Україну" й незалежну українську націю, то це був саме Іван Франко. Адже перші парамілітарні відділи української молоді — селянської та міської, чоловічої та жіночої з таких організацій, як „Січ", „Пласт" і „Сокіл" — маршували вулицями українських міст з рушницями в руках під звуки патріотичних пісень Івана Франка ще до вибуху Першої світової війни.

Як Мойсей, що тільки здалеку побачив обриси своєї „обіцяної землі", так Іван Франко не діждався проголошення України „самостійною ні від кого незалежною державою українського народу". Але він принаймні побачив на яву справжні військові частини майбутньої армії самостійної України: Українських Січових Стрільців, з їхніми блакитно-жовтими розетками та прапорами і, найважливіше, вже з бойовим досвідом.

Це вони — ті його ідейні озброєні сини й дочки — в час воєнної метушні й разючого себелюбства запоїкувалися ним, охороняли його. Для нього вони були живим доказом його надії на те, що відновлення самостійної української держави перестало бути теоретичною концепцією „поза межами можливого". Завдяки їм Іван Франко міг бачити обриси своєї ідейної „обіцяної землі".

Треба відновити шанування пам'яті й подвигу Івана Франка у травневі дні, якщо прагнемо бачити наших заслужених героїв, як органічний продукт українського ґрунту й української історії, а не як абстракцію. Хто не знає Франкових заповітів, той ознайомиться з ними. Хто знав і дещо призабув, той відсвіжить свій патріотизм гартованим словом сина українського ковалят.

Бо творчість Івана Франка далі залишається незамінною кузнею української державницької думки і бойової готовости провести цю думку в життя. І сьогодні навіть імперіяльна „поліційно-протипожежна" машина Москви не всилі загасити визвольного вогню того „вічного революціонера — дух, що тіло рве до бою..."

Фінікс вшанував Патріярха

Після довгої підготови відділом Українського Патріярхального Товариства під головуванням Омеляна Комарницького це радісне й небуденне свято нашої невеликої громади в Фініксі відбулось у неділю, 7-го березня ц.р., при досить численній участі наших громадян — понад 200 осіб.

Торжественну Службу Божу відправив о. Мирослав Олешко з Чикаго. По полудні учасники Свята засіли довкола застелених та удекорованих столів у залі СУМ-А, стіни якої були прибрані відповідними образами, а сцена — портретом Блаженнішого, під яким був великий букет живих квітів. За головним столом сиділи: д-р Роман Осінчук, о. М. Олешко, о. А. Ілінський, О. Комарницький, І. Комарницька та Л. Дидик.

Бенкет відкрив відповідною до хвилини молитвою о. Олешко та поблагословив трапезу. Кількома словами привітав отців, о. Олешко та о. Ілінського, пароха української православної церкви, виконавців програми, зібраних і позамісцевих гостей голова Товариства О. Комарницький.

У змістовному вступному слові голова пригадав творчість і мучеництво Патріярха Йосифа, великого сина України, та про многострадальні наші Церкви. Місцевий хор проспівав „Сотвори, Господи" Біликовського, многоліття Блаженнішому Патріярхові.

Голова відчитав привітальні листи та телеграми, що наспіли на руки голови Товариства. Перший привіт-благословення був від Патріярха Йосифа та від Владики Інокентія.

Для провадження програми попросив голова Лідію Дидик, яка прочитала привіт від сенатора Аризони Беррі Голдвотера, губернатора стейту Брус Бебіта та конгресмена Джана Ровдка.

Після обіду О. Комарницький представив гостя з Ню Йорку д-ра Романа Осінчука, відпоручника Т-ва Св. Софії та голову Патріярхального фонду Св. Софії у ЗСА.

Доповідач у святочному слові вирізьбив світлу постать нашого Ювілята та видзначив його ідеї та діла, які мають велике значення не лише для нашої Церкви, але для всього народу тепер і у майбутньому. Складаючи йому побажання та многих літ, він висловив надію, що незабаром врешті об'єднаються усі наші владики та під проводом Блаженнішого Патріярха разом зі священиками і мирянами твердо станутъ в обороні належних прав нашої Церкви. Зокрема згадав з вдячністю великого оборонця патріярхату нашої церкви та великого жертводавця о. Ван Стратена, та закликав нашу громаду до моральної і грошової допомоги на Патріярший фонд особливо в цьому ювілейному році.

Мистецьку програму виповнили місцевий мішаний хор під орудою А. Залеського, що відспівав „Возвеселися" Бортнянського та „Молитву за Патріярха" І. Недільського. Потім виступила Оля Голяш-Тимцюрак з Тусону, що деклямувала „Ювілейна Патріярхові" Зої Когут. Далі слідували дві деклямації молодих місцевих декляматорів Наталки Чопко „На довгий вік Патріярхові" Б. Стефанишин та М. Шмігельського „Блаженний Муж" — Р. Завадовича.

Запрошений співак-бандурист Андрій Китастий з Сан Дієго по-мистецькому відспівав у супроводі бандури „Думу", „Марш України", сл. Багряного, муз. Г. Китастого, „Пісня про козака" та „Гомін України" муз. Китастого.

На закінчення хор відспівав „Боже Великий Єдиний". Програмою керувала Ліда Дидик і О. Комарницький.

Була теж старанно виконана і вдекорована програма свят, де були поміщені привітання Блаженнішого, єпископа Інокентія та інших достойників та цілий ряд побажань місцевих організацій та громадян. Проєкти зібраних матеріялів та виконання їх належить О. Комарницькому та А. Салукові. Вони також вдекорували залю і сцену.

На признання заслуговують всі, що спричинилися до успіху цього свята (зокрема і в приготуванні смачного обіду) — Ірена Комарницька, Б. Фостяк, І. Масна, мол., Х. Салук, А. Салук, Т. Жукевич, М. Королишин, В. Савицька, Г. Сливка, Я. Хій та п-тво Лилики; розпорядники на залі — Галина Агащук та Дмитро Дидик. Нашим студентам — подяка за обслугу гостей при столах.

Усім виконавцям програми та всім, хто прислуживався до звеличання свята подякував на закінчення свята голова УПТ-ва О. Комарницький. Д-рові Романові Смикові подяка за виготовлення ювілейних стяжок.

О.К.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МИХАЙЛО СВОРИК, член УНС Відд. 464-го ім. Лесі Українки в Ошаві, Онт., помер 8-го грудня 1981 року на 65-му році життя. Нар. 1917 року в Ошаві, Онт. Членом УНС став 1959 року. Залишив у смутку дружину Марію, двоє дітей, п'ять внуків, двох братів і дальшу родину в Канаді. Похорон відбувся 11-го грудня 1981 року на цвинтарі св. Володимира і Ольги в Ошаві.

Вічна Йому Пам'ять! М. Хомин, секр.

МАРІЯ ХУДИК, член УНС Відд. 147-го св. Михайла в Аллентавні, Па., померла 9-го грудня 1981 року на 83-му році життя. Нар. в Україні. Членом УНС стала в 1921 році. Залишила в смутку синів: Данила, Йосифа, Михайла і дочок — Юлію Гофман і Джовн Азсіл. Похорон відбувся 14-го грудня 1981 року на український православний цвинтар св. Марії в Байтголл, Па.

Вічна Їй Пам'ять! Катерина Гуцайлюк, секр.

ДІЯНА М. ЧАГАРИН МІШАНЕЦЬ, член УНС Відд. 206-го „Запорозька Січ" в Вунсокеті, Р.І., померла 21-го грудня, 1981 року на 30-му році життя. Нар. 30-го травня 1951 року в Вунсокеті, Р.І. Членом УНС стала в 1963 році. Залишила в смутку мужа Павла, сина Павла Івана, дочку Марію, батька Івана, матір Ольгу, брата Аменс і сестру Памелю Бенедикт, бабуню і діда, кузенів. Похорон відбувся 23-го грудня 1981 року на український православний цвинтар св. Михаїла в Блекстоні, Масс.

Вічна Їй Пам'ять! Леон Гардінк, секр.

АНДРОНІК КОПИСТЯНСЬКИЙ, член і секретар УНС Відд. 327 Т-ва Запорозька Січ в Гемпстеді, Н.Й., помер 21-го грудня 1981 року на 72-му році життя. Нар. 1910 року в Скородним, Україна. Членом УНС став в 1950 р. Залишив у смутку дружину Ірену, доньку Олю, сина Богдана з дружиною Патрікією і внуками. Похорон відбувся 23-го грудня 1981 року на цвинтар св. Духа в Гемптонбургу, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять! В. Шпачинський, предсідник

ПАВЛО ТХІР, член УНС Відд. 70-го в Джерзі Сіті, Н.Дж., помер 31-го грудня 1981 року на 79-му році життя. Нар. 16-го червня 1900 року в Руске Село, повіт Перемишль. Членом УНС став в 1927 році. Залишив у смутку дружину Марію, сина Ярослава, доньку Лилісю, невістку Олю і внуків: Лесю, Донну і Христяну. Похорон відбувся 4-го січня 1982 року на Українській Католицький цвинтар Пресвятої Діви Марії в Петерсоні, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять! Секретар.

ЕВА САЛИЦЬКА, член УНС Відд. 311-го св. Володимира в Джесеен, Па., померла 30-го грудня 1981 року на 85-му році життя. Нар. 13-го лютого 1896 року. Членом УНС стала 1934 року. Залишила у смутку сина Юрія. Похорон відбувся 2-го січня 1982 року на цвинтар св. Івана в Мейфілд, Па.

Вічна Йому Пам'ять! Катрин Федірко, секр.

РИЧАРД МЕДВІДЬ, член УНС Відд. 238-го ім. Євгена Коновальця. Помер 22-го грудня 1981 року на 39-му році життя. Нар. 2-го листопада 1942 року в Бостоні, Масс., Членом УНС став 1963 року. Залишив у смутку дружину Коллін М. Медвідь, двох дітей — Ричарда і Еліс, матір Катерину та батька Івана. Похорон відбувся 24-го грудня 1981 р. на Виллендж цвинтарі у Вімуті.

Вічна Йому Пам'ять! Анна Ремик, секр.

ВОЛОДИМИР ЗАСАДНИЙ, член УНС Відд. 221-го св. Стефана в Чикаго, Ілл., помер 22-го грудня 1981 року на 74-му році життя. Нар. 6-го лютого 1907 року в Україні. Членом УНС став 1959 року. Залишив у смутку синів: Антона, Євгена і Ореста. Похорон відбувся 26-го грудня 1981 року на цвинтар св. Миколая в Парк Ридж, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять! Секретар.

МАРТА ПЛАСКОНОС, член УНС Відд. 7-го ім. Дмитра Капітули, померла 22-го грудня 1981 року на 87-му році життя. Народилася в Україні. Членом УНС стала в 1926 році. Залишила в смутку дочок: Ольгу Карфора, Анну Пласконіс і Марію; синів: Павла, Михайла і Антона. Похорон відбувся 26-го грудня 1981 року на український католицький цвинтар св. Марії в МекАду, Па.

Вічна Їй Пам'ять! Гелен Словік, секр.

КСЕНЯ ТУПИЦЯ, член УНС Відд. 243-го св. Михаїла в Чікаго. Померла 21-го грудня 1981 року на 83-му році життя. Нар. в 1898 році в Україні. Членом УНС стала в 1917 році. Залишила в смутку дочок: Марію Скорупську, Катерину Карльсон і Анну Решетар, і синів — Миколу і Семена та інших членів родини. Похорон відбувся 24-го грудня 1981 року на цвинтар св. Гробу в Ворті, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять! Секретар.

ДМИТРО МАКУХ, член УНС Відд. 230-го ім. св. Івана Хрестителя в Янгставні, Огайо. Помер 28-го грудня 1981 року на 75-му році життя. Нар. 1906 року в Золочеві, Україна. Членом УНС став в 1951 році. Залишив у смутку дружину Анну, двоє внучків, внука і собову родину. Похорон відбувся 31-го грудня 1981 року на цвинтар св. Петра і Павла в Воррен, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять! Секретар.

МИКОЛА ЛАГОЛА, член УНС Відд. 165-го ім. Тараса Шевченка в Толідо, Огайо, помер 31-го грудня 1981 року на 71-му році життя. Нар. в 1910-му році в селі Переволочна, Україна. Членом УНС став в 1950 році. Залишив у смутку дружину Анну, дочку і дві внучки в Україні, брата Петра і дальшу родину. Похорон відбувся 4-го січня 1982 року на цвинтар Парквю в Лівонія, Мичиген.

Вічна Йому Пам'ять! Марія Пелехата, секр.

ПАВЛО ДМИТРІВ, член УНС Відд. 49-го св. Арх. Михаїла в Торонто, помер 1-го січня 1982 року на 75-му році життя. Нар. в 1906 році в Україні. Членом УНС став в 1959 році. Залишив у смутку дружину Анну, дочку Ольгу, сина Петра, та четверо внуків. Похорон відбувся 4-го січня 1982 року на цвинтарі Мовнт Говп в Торонто.

Вічна Йому Пам'ять! Секретар.

ІВАН КУБАРИК, член УНС Відд. 5-го, помер 2-го січня 1982 року на 88-му році життя. Нар. 22-го лютого 1893 року. Членом УНС став в 1915 році. Залишив у смутку дружину Розалію, трьох дітей — Анну, Ольгу та Петра; 14-ть внуків і вісім правнуків. Похорон відбувся на цвинтарі Мт. Оливет в Меспет.

Вічна Йому Пам'ять! М. Хоманчук, секр.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

УСВТ „Ч.СІЧ" — РУМУНСЬКИЙ С.К. 6:3 УСВТ „Ч.СІЧ" — АРМІНІЯНС С.К. 1:1

У двох чергових змаганнях за першенство „Мейджор Дивізії" Шейфер Ліги Ню Джерзі, обидва на виїздах, „Ч.Січ" здобула три важливі точки, завдяки яким змінила свою позицію у показнику табелі ігор в першій чвірці між 10-ма клюбами тієї дивізії. Під сучасну пору чолову позицію займає „Еспана", а дальші місця, з різницею двох точок, польські клюби „Вісла" і „Соколи", в складах яких виступають новоприбулі визначні спортовці з Польщі.

В зустрічі з румунським клюбом, що відбулася 18-го квітня ц.р. в Петерсоні, „Січовики" здобули заслужену перемогу, не зважаючи на важкі обставини, які спричинювали в грі змагуни господарів брутальністю, у висліді чого суддя був змушений аж чотирикратно попереджувати їх жовтою карткою, а в кінцевій фазі змагань видалити з гри одного з них, що не переставав „косити" змагунів гостей та вживати нецензурні слова. Вже в першій пвігрі „Ч.Січ" вела 5:0, що його здобули: Салчія — 3, Дефіно і Вітмен. Після перерви завдяки брутальності змагунів господарів (у великій більшості гаїтяни) петерсонці зниження вислід до 5:3, але Салчія своїм четвертим голем гри встановив кінцевий вислід тієї емоційної зустрічі 6:3.

25-го квітня ц.р., „Ч.Січ" відбула дальшу поїздку до Леонії, де в зустрічі з місцевим Вірменським клюбом здобула одну точку. Якщо взяти під увагу значно ослаблений склад у якому бракувало контужених і 3 попередніх змагань: Науменка, Лишика, Беднарського і Вітмана, то кінцевий вислід звітових змагань 1:1 треба уважати за успішний. Ведення 1:0 для „Ч. Січі" здобув Андрій Бакун з гарної акції Юрія Бакуна і Салчія у 28-ій хвилині, але ще перед перервою господарі зуміли вирівняти вислід 1:1. У другій половині обидві дружини виявили багато завзяття для здобуття рішального про перемогу голя, однаке, змішені лінії оборони і обидва воротарі успішно ліквідували усі небезпеки. В звітових змаганнях виступали: М.Хамуляк, Ю.Бакун, М.Микуляк, В.Ткач, А.Охрименко, А.Бакун, М.Торій, Д.Бакун, Дефіно, Т.С.Салчія, Д.Матіяш.

УСВТ „Ч.Січ" (юнаки) — Вест Коллвел (юнаки) 1:2.

ВІДБИВАНКОВІ ДРУЖИНИ УСВТ „Ч.СІЧ" МІЖ НАЙКРАЩИМИ В РАЙОНІ ГАРДЕН-ЕМПАЄР ЮСВБА.

Дня 17-го квітня ц.р. обидві дружини „Ч.Січі", жіноча і чоловіків, відбули далеку поїздку до Ню Полц, Ню Йорк, де взяли участь у відбиванкових першенствах району Гарден-Емпаєр. Згідно з вислідами змагань, жіноча дружина зайняла третє місце у своїй клясі після В.К. „Ко-Сан" Олбані, Н.Й., і Ітака В.К., Н.Й. Склад „Ч.Січі" в цьому турнірі був: С.Моравська, Л. Тицька, І.Шеремета, І.Дармохвал, Кузинська-Льоренц, С.Мальоні. Провідник П.Гейлі.

Чоловіча дружина прихала на цей турнір в ослабленому складі, в якому бракувало перешкоджених Н. Олесницького і Д.Емича. Брак цих чільних відбиванкарів позначився на грі „Ч. Січі", все таки наші хлопці зайняли четверте місце в районі після таких чільних клюбів, як: „Бака", В.К. „Ко-Сан" Олбані, „Креоля" Ню Йорк. Першу п'ятку кляси „АА" в гарден-Емпаєр замкнув В.К. Баффало, Ню Йорк.

Склад „Ч.Січі" в цьому турнірі: Н. Паславський, Ю.Темницький, А.Голинський, Д.Гунчак, Р.Бойчук, П.Кольман, Д.Мозе. Провідник Нестор Паславський.

(от)

УСК НЮ ЙОРК - САНТ ДОМІНІК С.К. 1:3 УСК НЮ ЙОРК КВІНС ЮНАЙТЕД С.К. 3:2

У дальших двох лігових змаганнях І-ої дивізії Космополітальної Ліги, які відбулися в днях 18-го і 25-го квітня ц.р., УСК Ню Йорк здобув дві точки. В грі з клюбом „Сант Домінік" наша дружина була вповні рівнорядним партнером суперників, але зазнала поразки вислідом 1:3. Єдиного і почесного голя для УСК-у здобув Михайло Чарний.

У зустрічі з футболістами Квінс Юнайтед гра проходила жваво, обидві дружини виявили багато завзяття, причому УСК зумів здобути перемогу вислідом 3:2. Звітова зустріч проходила під знаком дебюту трьох нових змагунів, що прибули до УСК-у з Бразилії. Найвизначніший дебютант Бетіно відзначив свій перший виступ у складі УСК-у голем, яким він вирівняв вислід в ході гри. Першого голя стрілив Михайло Чарний, а третього й переможного голя — граючий тренер і провідник дружини Степан Коваленко. Іншими двома дебютантами УСК-у були: Теодоро і Андрео, які в Бразилії виступали в таких відомих клюбах, як Фляміго і Флямінез. Згаданий вже Бетіно виступав у складі славного клюбу „Сантос". Після цих змагань УСК займає у показнику табелі ігор п'яте місце на усіх 10-ть клюбів дивізії. Крім вже згаданих змагунів, у складі УСК-у виступали: Ксавєр, Сільва, Жовтий, Карлос, Коваленко, Чарний, Мицак, Соловейко, Бельтран, Вербецький, Біра, Рональдо.

(ск)